

ตามที่กระทรวงการคลัง ได้ประกาศให้หน่วยงานภาครัฐต้องมีการจัดซื้อจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นมา การวิจัยครั้งนี้จึงต้องการศึกษาแนวทาง ปัญหาและความต้องการของการเป็นผู้ค้าให้กับหน่วยงานภาครัฐโดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) จำแนกตามขนาดธุรกิจอุตสาหกรรม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ประชากรของการวิจัยเป็นผู้บริหารหรือพนักงานของบริษัท ผู้ค้าที่เป็นผู้ดูแลหรือทำการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 182 คน เก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ANOVA และการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Analysis

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการเป็นผู้ค้าให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ ผู้ค้าได้ข้อมูลการประมูลมาจากหน่วยงานภาครัฐ ในการเตรียมความพร้อมพบปัญหาด้านการศึกษากฎ ระเบียบ และวิธีปฏิบัติในการประมูลมากที่สุด ค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบน้อยกว่า 30,000 บาท ต้องมีการส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรม/สัมมนาเพิ่มเติมทั้งในด้านการใช้โปรแกรม ด้านกฎ ระเบียบ และวิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการประมูลโดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีมีข้อสงสัยมักจะขอคำแนะนำจากผู้ให้บริการตลาดกลางโดยการติดต่อทางโทรศัพท์ ใช้บุคลากรที่ดูแลเรื่องการประมูลจำนวน 1-3 คน มีเครื่องคอมพิวเตอร์สมรรถนะปานกลางเพื่อการใช้งานจำนวน 1-2 เครื่อง ใช้ซอฟต์แวร์ Internet Explorer ในการประมูล การเสนอขายสินค้าจะดูจากเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐเฉลี่ยวันละ 3 ครั้ง ตลาดกลางที่ใช้บริการมากที่สุดคือ บริษัท พันธวิช จำกัด ขั้นตอนในการสมัครเป็นสมาชิกของตลาดกลางมีขั้นตอนไม่มากแต่ต้องใช้เวลานาน ที่ผ่านมายุ่งเกี่ยวกับการประมูลน้อยกว่า 10 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการเข้าร่วมประมูลแบบเปิดราคา การประมูลแต่ละครั้งจะได้รับทราบผลภายใน 10 วัน ยอดขายโดยเฉลี่ยจากการประมูลต่อปีมากกว่า 1,000,000 บาท ขึ้นไป และผู้ค้าเห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์นี้ยังไม่สามารถป้องกันการทุจริตโดยการฮั้วได้

ปัญหาและความต้องการของการเป็นผู้ค้าให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านกฎ ระเบียบ และวิธีการปฏิบัติงาน มีปัญหาเรื่องการประกาศเชิญชวนผู้ค้า มีแหล่งกระจายข้อมูลน้อย ผู้ค้าจึงต้องการให้มีการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์รายเดือนประกาศความต้องการซื้อของภาครัฐ ในด้านผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์มีปัญหาเรื่องผู้ให้บริการไม่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ ผู้ค้าจึงต้องการให้ผู้ให้บริการตลาดกลางถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ค้าสามารถปฏิบัติงานได้จริง ในด้านบุคลากรมีปัญหาเรื่องบุคลากรไม่สามารถตัดสินใจ/แก้ปัญหาได้ ผู้ค้าจึงต้องการให้มีการตั้งเป้าหมาย (ราคาขาย) ที่จะทำการประมูลไว้ก่อน ในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์มีปัญหาเรื่องความหลากหลาย และราคาสูง ผู้ค้าจึงต้องการให้ภาครัฐจัดหาเครื่องมือให้ในราคาพิเศษ และในด้านระบบงานการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์พบปัญหาเรื่องการยกเลิกการประมูลยังไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจน ผู้ค้าจึงต้องการให้มีข้อกำหนดสำหรับการยกเลิกที่เป็นลายลักษณ์อักษร

สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความสำคัญของปัญหาในการเป็นผู้ค้าให้กับหน่วยงานภาครัฐ จำแนกตามขนาดของธุรกิจอุตสาหกรรม พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน โดยธุรกิจขนาดเล็กมีปัญหาของการเป็นผู้ค้าให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกัน 12 ข้อ การวิจัยครั้งนี้กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

As the Ministry of Finance has enforced that government agencies' procurements be conducted via e-Auction from January 1, 2005 onward, this study was undertaken with the purpose to investigate guidelines, problems, and needs of the traders who did the e-Auction business with government agencies. The population of this study was 182 traders or trader companies' employees who were responsible for e-Auction. Questionnaires were used to collect the data. Percentage, arithmetic mean, standard deviation, ANOVA and Scheffe Analysis were employed to analyze.

With respect to the guidelines, it was found that most traders got the information from government agencies. In preparation for e-Auction, they encountered the problems related to rules, regulations and protocols the most. The expense to enter the system was less than 30,000 baht. The companies' personnel had to be trained or participate in seminars especially on using computer software, rules, regulations and protocols of e-Auction system. In case of doubt, they asked for advices from the e-Market place service provider via telephone. Three employees were assigned to work for each auction. Two to three computers with moderate capacity and Internet explorer software were used. An average of three detections of government agencies' websites were made each day. The e-Market place service provider most chosen was Pantawanich Company. There were not many steps to apply for its membership but it took a long time. Most companies used to win less than 10 auctions most of which were of an open type. The result of each auction was announced within 10 days. The average total sale was more than 1,000,000 baht a year. The traders viewed that procurement via e-Auction could not prevent corruption as companies still made some illegal agreement among themselves.

Regarding the problems and needs, it was found that the distribution of information was insufficient. Traders wanted the government to issue a monthly newsletter to announce government procurements. As for the e-auction central market service, the traders found that the market's personnel could not give practical advices that they really needed. In addition, it was found that the companies' employees were unable to make decisions or solve problems. So the traders wanted the target price to be set beforehand. It was also found that there were problems of varieties of instruments and their high price. The traders wanted the government to provide cheaper machines for them. Clear regulations for the auction cancellation were additionally needed.

The comparison of problems faced by traders from different sizes of e-Auction business revealed that the small business encountered more problems than the larger ones. The by-aspect investigation indicated that two aspects were different while the by-item yielded 12 items different. The statistical significance level of this study was set at .05.